

FIȘA DISCIPLINEI

Spiritualitate ortodoxă: Ascetica și Mistica II / Orthodox Spirituality: Ascetics and Mystics II

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	De Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	De Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Pastorală
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Spiritualitate ortodoxă: Ascetica și Mistica II / Orthodox Spirituality: Ascetics and Mystics II				Codul disciplinei	OLR2227
2.2. Titularul activităților de curs					Conf. Univ. Dr. †Benedict (Valentin-Cosmin) Vesa		
2.3. Titularul activităților de seminar					Conf. Univ. Dr. †Benedict (Valentin-Cosmin) Vesa		
2.4. Anul de studiu	4	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					8
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					25
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					69
3.8. Total ore pe semestru					125
3.9. Numărul de credite					5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio</i>
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	<i>Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio</i>

6. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Competențe profesionale/esențiale	- Realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit irenic - Proiectarea și elaborarea unui discurs argumentat pe baza textelor sacre (expunere verbală și scrisă) - Enunțarea corectă a doctrinei cultului/Bisericii, precum și a mijloacelor transmise de aceasta pentru desăvârșirea persoanei și a lumii - Pastorația eficientă a credincioșilor: consilierea acestora potrivit regulilor proprii (legi, canoane), precum și a normelor morale - Analiza și interpretarea datelor, privind, istoria cultului/Bisericii și istoria religiilor - Săvârșirea ritualurilor cultice
Competențe transversale	- Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și conștiinciozitate misionară, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice - Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară (intra și extra teologic), pe diverse paliere ierahice, respectând principii de credință religioasă - Formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Formarea unei înțelegeri aprofundate și aplicate a relației părinte duhovnicesc–ucenic în contextul spiritualității ortodoxe, în vederea exercitării eficiente a slujirii pastorale, a consilierii duhovnicești și a transmiterii valorilor ascetico-mistice în viața comunității eclesiale.
7.2 Obiectivele specifice	- Înțelegerea fundamentelor teologice ale relației dintre duhovnic și ucenic în tradiția ortodoxă. - Identificarea calităților și responsabilităților părintelui duhovnicesc și ale ucenicului în contextul formării spirituale. - Analiza dimensiunii terapeutice și pedagogice a paternității duhovnicești în pastorația contemporană. - Valorizarea chipurilor de duhovnici din tradiția ortodoxă și din literatura teologică și literară românească și universală. - Formarea unei gândiri pastorale capabile să integreze experiența duhovnicească în consiliere, predică și misiune.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Duhovnicul. Generalități	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Paternitatea spirituală la Sfinții Părinți și în literatura universală	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Specificul spiritualității ortodoxe. Caracterul trinitar, hristologic, pnevmatologic și eclesial; creștinismul – dogmatic, eclezial și ascetic.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Calitățile necesare părintelui duhovnicesc: - Calitățile sacerdotale - Calitățile morale - Calitățile intelectuale	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Datoriile părintelui duhovnicesc: Datoria preotului de a primi sarcina de duhovnic; datoria preotului de a se ruga pentru fiii săi duhovnicești; datoria părintelui de a-i iubi	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	

pe fiii săi duhovnicești; datoria părintelui de a purta sarcinile ucenicilor.		
Rolul terapeutic al părintelui duhovnicesc - Duhovnicul, doctorul sufletului; - Dezrădăcinarea patimilor și dobândirea virtuților	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Ucenicul. Generalități Discipolul și fiul duhovnicesc	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Datoriile ucenicului: Datoria de a-și căuta un părinte duhovnicesc, de a-l asculta; de a-l iubi și de a se ruga pentru el.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Chipuri de duhovnici contemporani Părintele Paisie Olaru, Părintele Teofil Păraianu, Părintele Ilie Cleopa.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Chipuri de duhovnici contemporani Părintele Rafail Noica, Părintele Arsenie Papcioc.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Chipuri de duhovnici în literatura română și universală (I)	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Chipuri de duhovnici în literatura română și universală (II)	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Duhovnicul, psihologul și maestrul spiritual în dialog.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Paternitate și teologie. Concluzii finale	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	

Bibliografie:

Andrei, Episcopul Alba Iuliei, Spovedanie și comuniune, Reîntregirea, Alba Iulia, 1998.
Idem, Dinamica despătimirii, Reîntregirea, Alba Iulia, 2001.
Agapie Criteanul, Mântuirea păcătoșilor, București, 1939.
Alfons Rodriguez, Calea desăvârșirii creștinești, vol. IV, Oradea, 1936.
Arseniev Nicholas, Mysticism and the Eastern Church, New York: St. Vladimir Seminary Press, 1979.
Fericitul Augustin, Confessiones, P.S.B. 64, București, 1985.
Bădiliță, Cristian, Pe viu despre Părinții Bisericii, Humanitas, București, 2003.
Bunge, Gabriel, Practica rugăciunii personale după Sfinții Părinți sau „Comoara în vase de lut”, ed. a II-a, trad. și cuvânt înainte diac. Ioan I. Ică jr, Deisis, Sibiu, 2001.
Idem Părintele duhovnicesc și gnoza creștină după avva Evagrie Ponticul, studii M. O’Laughlin, trad. diac. Ioan I. Ică jr, Deisis, Sibiu, 2000.
Cabasila, Nicolae, Despre viața lui Hristos, Editura Arhiepiscopiei Bucureștilor, 1989.
Crainic, Nichifor, Sfințenia – împlinirea umanului, Trinitas, Iași, 1993.
Idem, Nostalgia paradisului, ediție cu un studiu introductiv de Dumitru Stăniloae, postfață și note de Magda Ursache și Petru Ursache, fișă bibliografică de Alexandru Cojan, Moldova, Iași, 1994.
Evdokimov, Paul, Cunoașterea lui Dumnezeu în tradiția răsăriteană, trad. pr. V. Răducă, Christiana, București, 1995.
Felea, Ilarion, Religia iubirii, Arad, 1946.
Filocalia sfintelor nevoițe ale desăvârșirii (vol. 1-12).
Golitzin, Alexander, Mistagogia – experiența lui Dumnezeu în Ortodoxie, Deisis, Sibiu, 1998.
Sfântul Grigorie de Nyssa, Viața lui Moise, PSB 29, București, 1982.
Hausherr, Irenée, Paternitatea și îndrumarea duhovnicească în Răsăritul creștin, Deisis, Sibiu, 1999.
Lossky, Vladimir, După chipul și asemănarea lui Dumnezeu, Humanitas, București, 1998.
Idem, Vederea lui Dumnezeu, Deisis, Sibiu, 1995.
Idem, Teologia mistică a Bisericii de Răsărit, Anastasia, București, 1992.
Mantzaridis, Georgios, Morala Creștină, Vol. II, Bizantină, București, 2006.
Meyendorff, Jean, Sfântul Grigorie Palamas și mistica ortodoxă, Enciclopedică, București, 1995.
Mladin, Mitro. Nicolae; Bucevshi, Orest; Pavel, Constantin; Todoran, Izidor, Teologia morală ortodoxă, vol. I, EIBMBOR, București, 1979.
Patericul egiptean, Alba Iulia, 1990.
Patericul Lavrei Pecerska, Anastasia, București, 1995.
Matericul, Editura Anastasia, 1995.
Patericul Athonit, Editura Anastasia, 1995.
Špidlik, Tomaš, Spiritualitatea Răsăritului creștin. I. Manual sistematic, Deisis, Sibiu, 1997.
Idem, Spiritualitatea Răsăritului creștin. II. Rugăciunea, Deisis, Sibiu, 1998.
Idem, Spiritualitatea Răsăritului creștin. III. Monahismul, Deisis, Sibiu, 2000.
Idem, Spiritualitatea Răsăritului creștin. IV. Omul și destinul său în filosofia religioasă rusă, Deisis, Sibiu, 2002.

Idem, Marii mistici ruși, ed. Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 1997. Idem, Izvoarele luminii. Tratat de spiritualitate, ed. a II-a, Ars Longa, Iași, 2001. Stăniloae, Dumitru, Chipul nemuritor al lui Dumnezeu, vol. I-II, Cristal, București, 1995. Idem, Ascetica și mistica, Casa Cărții de Știință, Cluj, 1993. Idem, Iisus Hristos sau restaurarea omului, Omniscop, Craiova, 1993 Idem, Rugăciunea lui Iisus și experiența Duhului Sfânt, Deisis, Sibiu, 1995. Idem, Spiritualitatea ortodoxă. Ascetica și mistica, EIBMBOR, București, 1992. Idem, Iisus Hristos, Lumina lumii și îndumnezeirea omului, Anastasia, 1993.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
F. Dostoevski, <i>Frații Karamazov, Idiotul</i> ;	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Ion Agârbiceanu, <i>Legea trupului, Legea minții, Arhanghelii</i> ;	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
C.S. Lewis, <i>Sfaturile unui diavol bătrân către unul mai tânăr</i> ;	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Nikos Kazantzakis, <i>Hristos răstignit a doua oară</i> ;	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Nikos Kazantzakis, <i>Hristos răstignit a doua oară</i> ;	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Virgil Gheorghiu, <i>Ora 25, Dumnezeu nu primește decât duminica</i> ;	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Panait Istrati, <i>Moș Anghel, Chira Chiralina</i> ;	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Gala Galaction, <i>Papucii lui Mahmud, Roxana</i> ;	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Patriarhul Nicodim, <i>Un păstor model</i> ;	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Ieromonahul Tihon, <i>Arhiereul</i> ;	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Damian Stănoiu, <i>Ucenicii Sfântului Antonie, Alegere de stareță</i> ;	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Stelianos Papadopoulos, <i>Vulturul rănit</i> ;	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Virgil Gheorghiu, <i>Ioan Gură de Aur – atletul lui Hristos</i> ;	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Vasile Voiculescu, Magda Isanos, Zorica Lațcu, Radu Gyr (poezie).	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Lloyd C. Douglas, <i>Cămașa lui Hristos, Marele pescar</i> ;	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Hieroteos Vlăchos, <i>O noapte în pustia Sfântului Munte</i> ;	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Bibliografie: Agârbiceanu, Ion, <i>Legea trupului, Legea minții, Arhanghelii</i>. Dostoevski, F., <i>Frații Karamazov, Idiotul</i>. Douglas, Lloyd C., <i>Cămașa lui Hristos, Marele pescar</i>. Galaction, Gala, <i>Papucii lui Mahmud, Roxana</i>. Gheorghiu, Virgil, <i>Ora 25, Dumnezeu nu primește decât duminica</i>. Gheorghiu, Virgil, <i>Ioan Gură de Aur – atletul lui Hristos</i>. Hieroteos Vlăchos, <i>O noapte în pustia Sfântului Munte</i>. Istrati, Panait, <i>Moș Anghel, Chira Chiralina</i>. Kazantzakis, Nikos, <i>Hristos răstignit a doua oară</i>. Lewis, C.S., <i>Sfaturile unui diavol bătrân către unul mai tânăr</i>. Nicodim, Patriarhul, <i>Un păstor model</i>. Papadopoulos, Stelianos, <i>Vulturul rănit</i>. Stănoiu, Damian, <i>Ucenicii Sfântului Antonie, Alegere de stareță</i>. Tihon, Ieromonahul, <i>Arhiereul</i>. Voiculescu, Vasile; Isanos, Magda; Lațcu, Zorica; Gyr, Radu – <i>poezie</i>.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Disciplina răspunde exigențelor actuale ale formării pastorale, oferind instrumentele teologice și duhovnicești necesare exercitării paternității spirituale și consilierii sufletești în parohii. Conținuturile propuse reflectă așteptările Bisericii și ale instituțiilor teologice față de slujitorii capabili să îmbine tradiția ascetică și mistică cu exigențele pastorației contemporane și ale realităților comunitare.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluare finală</i>	<i>Examen scris</i>	75 %
10.5 Seminar/laborator	<i>Activitate la seminar</i>	<i>Implicare în dezbaterile de la seminar</i>	25 %
10.6 Standard minim de performanță			
- Cunoașterea teoretică a jumătate din materialul predat și analizat la cursuri și seminarii asigură studentului nota de promovare. - Prezența la cursuri și seminarii 75% (50% pentru cei angajați cu carte de muncă).			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

Data completării:
03.04.2025

Semnătura titularului de curs

f. Benedict Poistituțianu

Semnătura titularului de seminar

f. Benedict Poistituțianu

Data avizării în departament:
17.04.2025

Semnătura directorului de departament

Dr. Anghel

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".